

Perfekt particip

	predikativ ställning	attributiv ställning	
		obest. form	best. form
1.	stolen är målad huset är målat stolarna är målade	en målad stol ett målat hus två målade stolar	den målade stolen det målade huset de målade stolarna
2.a	dörren är stängd fönstret är stängt dörrarna är stängda	en stängd dörr ett stängt fönster två stängda dörrar	den stängda dörren det stängda fönstret de stängda dörrarna
2.b	bilen är köpt huset är köpt bilarna är köpta	en köpt bil ett köpt hus två köpta bilar	den köpta bilen det köpta huset de köpta bilarna
3.	klänningen är sydd skärpet är sytt skärpen är sydda	en sydd klänning ett sytt skärp två sydda skärp	den sydda klänningen det sydda skärpet de sydda skärpen
4.	boken är skriven brevet är skrivet böckerna är skrivna	en skriven bok ett skrivet brev två skrivna böcker	den skrivna boken det skrivna brevet de skrivna böckerna

Eftersom perf. part. bildas från supinum får en del verb efter 4:e konjugationen perf. part. ändelser som överensstämmer med de andra konjugationernas ändelser:

meningen är förstådd problemet är förstått problemen är förstådda	en förstådd mening ett förstått problem två förstådda problem	den förstådda meningen det förstådda problemet de förstådda problemen
---	---	---

För att bilda perfekt particip utgår man från supinumformen av verbet. (Se schema sid. 25.)

Då det gäller konjugationerna 1, 2 och 3 är supinumformen samma som perf.part. i neutrum obestämd form; perf.part. i neutrum obestämd form är samma som imperfekt minus -e. I plural och bestämd form får adjektiv som slutar på -ad -e, de övriga -a.

målade byggde sydde

målat byggt sytt

en <u>målad</u> stuga	en <u>byggd</u> stuga	en <u>sydd</u> kjol
ett <u>målat</u> hus	ett <u>byggt</u> hus	ett <u>sytt</u> skärp
två målade hus	två byggda hus	två sydda skärp

Då det gäller 4:e konjugationen är det lite svårare, då denna konjugation innehåller verb med olika supinumformer.

De verb som har supinumformer på -it får ändelserna -en, -et, -na.

De verb vars supinumformer överensstämmer med supinumformerna i de andra konjugationerna följer dessa.

skrivit	förstått	legat
en skriven bok	en förstådd flicka	en nerlegad säng
ett skrivet brev	ett förstått barn	ett förlegat beslut
två skrivna brev	två förstådda barn	två nerlegade sängar

Vid sammansatta verb (verb + partikel) måste man:

då verbet står i perf.part. flytta fram partikeln och skriva ihop den med verbet.

Ex: Flickan är avklädd.

Flickan har klätt av sig.

Maten är uppäten.

Vi har ätit upp maten.

Perfekt particip kan stå attributivt (bestämning till ett substantiv). Det har då samma funktion som ett adjektiv och man böjer det som ett sådant.

Ex: en stängd dörr

den stängda dörren

ett stängt fönster

det stängda fönstret

två stängda dörrar

de stängda dörrarna

Perfekt particip kan också stå predikativt efter verben VARA och BLIVA och utgör då en passiv satskonstruktion. Här kan det endast förekomma i obestämd form och det böjs som ett adjektiv.

Ex: Dörren är stängd.

Fönstret är stängt.

Dörrarna är stängda.

Konstruktionen med BLIVA + perfekt particip beskriver övergången från ett tillstånd till ett annat.

Ex: Huset blev sålt igår.

Konstruktionen med VARA + perfekt particip beskriver resultatet.

Ex: Huset var redan sålt, när hon ringde.

Verbens passiva form

2 A 2 B
 1:a konj. 2:a konj. 2:a konj. 3:e konj. 4:e konj.

Infinitiv	att målas	att byggas	att köpas att läsas	att sys	att skrivas
Presens	målas	byggs	köps läses	sys	skrivs
Imperfekt	målades	byggdes	köptes lästes	syddes	skrevs
Perfekt	har målats	har byggts	har köpts har lästs	har sytts	har skrivits
Futurum	ska målas	ska byggas	ska köpas ska läsas	ska sys	ska skrivas

OBS! Om verbstammen slutar på -s lägges -es till i presens.

Passiv

AKTIV SATS: Ingmar Bergman har regisserat filmen.

Här är subjektet (Ingmar Bergman) aktivt, han gör någonting, han utför handlingen: han regisserar.

PASSIV SATS: Filmen har regisserats av Ingmar Bergman.

Filmen är regisserad av Ingmar Bergman.

Här är subjektet (filmen) passiv, den gör ingenting, det är objektet (Ingmar Bergman) som utför handlingen.

Passiva satser kan bildas på två sätt:

1. S-passiv Ex: Boken skrevs av Lars Ahlin.
2. Verben: VARA eller BLIVA + PERFEKT PARTICIP
 Ex: Boken är skriven av Lars Ahlin.

Transformation av en aktiv sats till en passiv:

AKTIV		PASSIV
objekt	←—————→	subjekt
verb	←—————→	verb + s eller vara, bliva + perf.part.
subjekt	←—————→	av + objekt
man	←—————→	-----

Objektet i den aktiva satsen ska bli subjekt i den passiva. Sedan följer verbet. Det gör man passivt genom tillägg av ändelsen -s eller verben: vara eller bliva + perfekt particip. Subjektet i den aktiva satsen ska bli objekt och måste föregås av prepositionen av. Då subjektet i den aktiva satsen är det indefinita pronominet "man" utelämnas detta i den passiva satsen.

Ex: Man dricker mycket vin i Frankrike.

Mycket vin dricks i Frankrike.

ÖVNINGAR

PERFEKT PARTICIP

a)

MÅLA Idag blev mitt hus om-_____

Stolen är _____

En ny-_____ stol kan man inte sitta på.

STÄNGA Nästan hela Sverige är _____ under juli månad.

Affärerna är inte _____

Varför är dörren _____?

KÖPA Var är det här skärpet _____?

Den ny-_____ kappan var inte så varm som hon trodde.

Klänningen är inte _____ i Sverige.

KLÄ Är inte barnen på-_____ ännu?

Varför är du inte om-_____?

Det på-_____ barnet svettades i värmen.

SKRIVA Böckerna är inte _____ i Sverige.

Romanen är inte _____ av Birger Sjöberg.

Brevet måste vara _____ senast kl. 3.

FINNA Är din bil _____ ännu?

Testamentet blev _____ i en av böckerna.

Pojkarna var fortfarande inte _____ i morse.

SLÅ Den sönder-_____ skålen låg på golvet.

När han kom hem var alla möblerna sönder-_____

Hans barn kom också hem alldeles sönder-_____

b)

- KASTA UT Bänken låg _____ på gården.
- SKRIVA UPP Alla elevernas namn stod _____ på listan.
- SÄLJA UT De franska skorna var _____
- LÄMNA IN Sedan deklaraionsblanketten blivit _____ har man bara att vänta.
- DRICKA UPP Under kvällens lopp blev allt vinet _____
- KLÄ UT Den store skådespelaren kom in _____ till Hamlet.
- LÄGGA UN DAN Biljetterna är _____ för att hämtas senare.
- LÄSA UPP Sedan testamentet blivit _____ blev det alldeles tyst i rummet.
- SLITA SÖNDER Rocken hade blivit _____ vid olyckan.
- RITA AV Jag vill inte bli _____ av en amatör.
- STICKA IN Kniven var så djupt _____ att den inte gick att dra ut.
- HITTA PÅ Jag tror inte på dina _____ historier.
- RÄKNA IN Han ville veta om momsens var _____ i priset.
- RESA BORT Tyvärr är min fru _____, sade mannen.
- SLÄNGA UT Gästen blev _____ från restaurangen.
- SMUTSA NER "Hur har ni kunnat bli så _____ barn", sade modern.
- PACKA NER Allt husgeråd var redan _____
- RINGA UPP Jag blev _____ av en gammal vän igår.
- DRA UT Alla lådorna i byrån var _____
- TRÖTTA UT Barnet var alldeles _____ när det kom hem.

c)

Skriv om följande meningar till passiv. Använd VARA eller
BLIVA + PERFEKT PARTICIP

Personalchefen ringde upp henne på eftermiddagen.

Två dagar före flyttningen hade hennes mor packat ner allt
porcelainet.

Pojkarna välte omkull alla möblerna.

Bilfirman hade lånat ut alla sina bilar.

Hon hade planterat om sina krukväxter.

Hon blev mycket glad när hon fick höra att han hade vunnit
matchen.

Man planterade buskarna för att dölja soptippen.

Man klippte gräsmattan innan kungen skulle komma.

Han läste ut alla sina böcker när han låg sjuk.

Barnen åt upp köttbullarna på fem minuter.

S - PASSIV

a)

Skriv om följande meningar till aktiv:

Kakan sättes in i ugnen och bakas i 20 minuter.

Alla uppmanas att lämna in sina ansökningshandlingar i god tid.

Elden uppfanns av människan för många år sedan.

Trots att filmen fick bra kritik visades den inte i Stockholm.

Skjortan tvättas i 40 grader och hänges att torka. Får ej centrifugeras.

Människorna i byn dominerades helt av ett gäng ungdomar.

Direktörens brev skrevs inte ut därför att sekreteraren var på semester.

Hon tvingades av sina kamrater att sluta röka.

Enligt tidningen ska det hållas auktion på familjens ägodelar.

Två inbrott begicks i natt men tjuvarna togs genast av polisen.

b)

Skriv om följande meningar till s-passiv!

Bilfirman har tvättat bilen.

Man ska vispa ägg och socker.

Du håller den varma mjölken i kastrullen.

Sekreteraren fyllde genast i ansökan.

Man flög planet i snabb fart till Kuba.

Man klipper häcken för att utsikten ska bli bättre.

De större pojkarna tvingade de mindre att lämna ifrån sig sina pengar.

Konstnären hängde upp tavlan på väggen.

Fru Svensson hade betalat alla räkningar för sin son.

Vaktmästaren bär ner alla stolar i källaren.
